

Gwiazdka przy numerze kolejnym oznacza, że dany dokument znajduje się w bibliotece CIOP.

MASZyny I URZĄDZENIA PRZEMYSŁOWE

230* 621.922(923:614.8—057:628.511:614.893—086.2).3

Herget E.: **Zagadnienie bezpieczeństwa pracy przy szlifowaniu.** „Sicherheitstechnische Probleme beim Schleifen“ Sicherheit Arbeit, Wien, R.5, Nr 4, 1952, s. 7; A 4, 4 str.—

Autor omawia poszczególne typy tarcz szlifierskich o różnych sposobach bezpiecznego mocowania na wałku pędym. Porusza zagadnienie zmiany liczby obrotów tarczy, gdy średnica jej w miarę zużycia maleje. W końcu autor omawia krótko ręczne szlifierki pneumatyczne, podaje różne dane o wypadkach rozerwania tarcz oraz porusza sprawy odpylania stanowisk szlifierskich i ochrony wzroku.

231* 622.642:621.867:628.511.2(088.8)
Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia: **Urządzenie pomocnicze do chwytania węgla spadającego przy przejściu z przenośnika poprzecznego na transporter eksploatacyjny spagowy w kopalniach.** „Dispositif auxiliaire pour capter le charbon qui s'échappe pendant son passage d'un transporteur de taille dans un transporteur de galerie d'exploitation minière“. Opis patentowy francuski Nr 1.021.141, gr. 8, kl. 1,26.11.52; D, A 4, 2 str, 3 rys.

Urządzenie to ma na celu uchwycenie spadającego węgla i pyłu węglowego przy automatycznym przesypywaniu materiału z jednego przenośnika na drugi. Przesuwający się tam i z powrotem tłok zbiera wysypujący się węgiel i podaje na przenośnik spagowy. Urządzenie zapobiega gromadzeniu się spadającego węgla, który trzeba usuwać ręcznie, co powoduje znaczne zapylenie otoczenia.

232* 621—783.1:654.91/92:536.58:614.838.43(088.8)
Svoekhotoff A.: **Sygnalizator temperatury.** „Avertisseur de température“. Opis patentowy francuski Nr 1019397, kl. 3, gr. 12, 29.10.52; D, A 4, 2 str. 6 rys.—

Aparat sygnalizujący jest skonstruowany w ten sposób, że po przekroczeniu pewnej temperatury działa na dzwonek lub inny sygnał alarmujący. Zastosowanie aparatu jest bardzo szerokie, między innymi nadaje się do samochodów, co przyczyni się do uniknięcia awarii wynikłych z przegrzania silnika.

233* 648.43:687.25.05.002.5:331.875
Łosiak S.: **O zmechanizowaniu czynności prasowania.** *Odzież*, Łódź, mies., t. 4, Nr 3, marz. 53, s. 59; A 4, 2 str.—

Racjonalizator odzieżowy ZSRR Smirnow opracował: 1. maszynę do prasowania o ruchomym stole i ograniczonym ruchu żelazka wzdłuż tkaniny. 2. prasy do prasowania bez ruchomego stołu. 3. prasę ogrzewaną parą. W maszynach tych wyeliminowano lub znacznie zmniejszono wysiłek ludzki polepszając warunki pracy i wpływając dodatnio na wydajność i jakość wykonania.

234* 621.963—783:614.8—057
Mossiat J.: **Zabezpieczenie pras mechanicznych.** „Protection des presses mécaniques“. *Pact*, Bruxelles, dwumies., Nr 4, lip. sierp. 52, s. 261; A 4, 1,5 str., 3 rys.

Zabezpieczenie pras mechanicznych bywa trojakiiego rodzaju: 1. tkwiące w konstrukcji prasy lub w metodzie pracy, 2. urządzenia umieszczone zewnątrz prasy, nie automatyczne, 3. urządzenia j.w. lecz działające automatycznie. Autor analizuje na przykładach sposoby zabezpieczenia pras, przy czym dochodzi do wniosku, że typ zabezpieczenia jest ściśle związany z rodzajem wykonywanych czynności w procesie produkcyjnym.

235* 661.416:621.642.3—783:614.835.3:532.217
Niederle O.: **Projekt usunięcia przepełnienia zbiornika z ciekłym chlorem.** „Navrh na odstraneni přeplnovane nadzri tekutym chlorem“. *Bezpečn. Hyg. Prace*, Praha, mieś., Nr 1, styc. 53, s. 12; A 5, 3 str., 2 rys.—

Autor omawia dotychczasowy sposób składowania ciekłego chloru w metalowych zbiornikach i przyczyny ich wzbuchów. Porównuje różne sposoby napełniania i metody mierzenia poziomu ciekłego chloru w zbiornikach. Podaje projekt zabezpieczenia zbiornika przed nadmiernym napełnieniem. Załączone rysunki wyjaśniają prostotę i skuteczność działania urządzenia zabezpieczającego.

236* 658.56:621.941:331.82

Lepage L.: **Analiza pracy na tokarce.** „Étude du travail au tour“. *Pact*, Bruxelles, dwumies., Nr 1, styc., luty, 53, s. 10; A 4, 6 str., 4 rys.—

Analiza pracy na tokarce w celu ustalenia właściwej organizacji i wyposażenia stanowiska roboczego z punktu widzenia nie tylko usprawnienia produkcji i podniesienia wydajności, lecz także ułatwienia pracy. Odpowiednia instalacja maszyny i jej wyposażenie zarówno produkcyjne, jak pomocnicze pozwala robotnikowi przyzuczonemu pracować wydajnie i bez wypadków przy pracy.

237* 683.9:628.81/82:536.58(088.8)

Lehane T. J., Gardner I.: **Automatyczne urządzenie regulujące temperaturę w przestrzeni zamkniętej.** „Dispositif automatique de réglage de la température d'une enceinte fermée“. Opis patentowy francuski Nr 1017571, kl. 2, gr. 15, 24.9.52; D, A 4, 5 str., 3 rys.—

Omówienie szczegółowe instalacji klimatyzacyjnej w wagonie kolejowym z automatyczną regulacją temperatury, bez potrzeby przedstawiania aparatów regulacyjnych na okres letni i zimowy. Układ regulacyjny jest wyposażony w termostaty i przełączniki działające zarówno na aparaturę chłodniczą jak i ogrzewającą.

238* 614.842.5:654.924.5:621.383 (088.8)

Trist R.: **Udoskonalenie układów zabezpieczających i alarmujących.** *Perfectionnements aux systemes de détection et d'avertissement*“. Opis patentowy francuski Nr 1017556, kl. 2, gr. 12, 24.9.52; D, A 4, 3,5 str. 2 rys.

Ulepszenie układu fotoelektrycznego (np. sygnalizującego pożar w pomieszczeniu) przez usunięcie możliwości fałszywego sygnału, np. przy zanieczyszczeniu systemu optycznego urządzenia albo też wskutek znalezienia się mgły lub pary na drodze promieni kontrolujących. Cel ten osiągnięto wprowadzając do układu dodatkową komórkę fotoelektryczną oraz stosując układ mostkowy.

239* 614.8:621.645:621.791.565

Rzęcki M.: **Wymagania bezpieczeństwa przy zasilaniu stanowisk w gazy spawalnicze.** *P r z. S p a w a l n. W-wa*, mies., t. 5, Nr 2, luty 53, s. 41; A 4, 5 str. 4 rys., 1 tabl.

Autor podaje zasady budowy central tlenowych na niskie i wysokie ciśnienie i central acetylenowych oraz sposoby prowadzenia i wykonywania w nich instalacji. Szczególnie dokładnie omówione są zagadnienia dotyczące obliczania średnic oraz układania rurociągów rozprowadzających gazy. Artykuł zawiera szereg danych dotyczących wykonywania prób rurociągów przed oddaniem ich do użytku.

240* 687.052.2—783.6 (079.2)

Frankowski Z.: **Wyróżnione projekty w konkursie na zabezpieczenie krojczego podczas pracy przy maszynie krojczącej.** *Odzież*, Łódź, mies., t. 4, Nr 3, marz. 53, s. 61; A 4, 1,5 str, 5 rys.

Autor podaje dwa pomysły zabezpieczenia krojczego. Pierwszy polega na tym, że urządzenie ochronne w razie pęknięcia taśmy tnącej zakleszcza ją, uniemożliwiając tym samym wyskoczenie narzędzia. Drugi — na zabezpieczeniu noża taśmowego na całej jego długości przez nałożenie umocowanej do korpusu maszyny i łatwo rozbieralnej osłony. Pomysły te stanowią pewien postęp w kierunku zapewnienia bezpiecznej pracy, nie są jednak najlepszym rozwiązaniem zagadnienia.

241* 621.783.066.6:669.14:614.8—057

Gascuel L.: **Spostrzeżenia dotyczące ulepszenia termicznego stali w kąpeli solnej — cementowanie i cjanowanie. Drobne wskazówki o ogrzewaniu.** „Aperçu sur les traitements thermiques de l'acier en bains de sel, — cémentation — cyanuration. Petit matériel de chauffage“. *Pact*, Bruxelles, dwumies., Nr 4, lip. sierp. 52, s.306; A 4, 1,7 str., 1 rys.—

Obrobka termiczna stali w kąpeli solnej przedstawia szereg korzyści technicznych (gładkość powierzchni, zachowanie kształtu, stałość składu chemicznego, łatwość w utrzymywaniu stałej temperatury, szybkość nagrzewu i łatwość manipulacji) oraz znacznie bezpieczniejsze warunki pracy. Podano szczegółowy opis i szkic urządzenia (piec) do nagrzewania kąpeli solnej.

WENTYLACJA

242* 613.646:628.514:628.83/84:621.63

Oppl L.: **Jak zapobiegamy zamgleniu hal fabrycznych.** „Jak celime zamlžovani provozoven?“ Bezpec. Hyg. Prace. Praha, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 17, A 5, 4 str. 5 rys.—

Omówiono szkodliwy wpływ pary wodnej na człowieka, sposoby zwalczania nadmiernej wilgotności w pomieszczeniach pracy i powstawania mgły w czasie działania wentylacji. Podano krytyczny przegląd sposobów rozmieszczenia różnych typów urządzeń wentylacyjnych oraz opis budowy i działania aparatu wentylacyjnego nie powodującego zamglenia, a pracującego prawidłowo niezależnie od pory roku.

243* 622.413.4:622.44:628.82/83(088.8)

Ruhrstahl Aktiengesellschaft, Witten a. d. Ruhr.: **Sposób i urządzenia do klimatyzacji gorących stanowisk pracy w kopalniach i tunelach.** „Verfahren und Einrichtung zur Bewetterung von warmen Betriebspunkten in Bergwerken oder Tunnelvortrieben“. Opis patentowy szwajcarski Nr 286.368, kl. 1, 31,10,52; D, A 4, 2 str., 1 rys.—

Doprowadzenie ochłodzonego powietrza do przodka w głębokich kopalniach lub przy budowie tuneli wymaga dużych urządzeń chłodniczych ze względu na znaczne ilości powietrza potrzebne do wentylacji. Omówione udoskonalenie pozwala na zmniejszenie tych urządzeń przez skierowanie na przodek tylko części powietrza w stanie ochłodzonym, większa natomiast część powietrza nawiewana jest bez ochładzania. Pozwala to na dużo tańsze i łatwiejsze rozwiązanie zagadnienia wentylacji przodków w górnictwie.

244* 621.63:621.928.93:4:628.511.4(088.8)

Baer H., Friedrich G.: **Wentylator przetłaczający gaz i parę.** „Ventilateur de circulation de gaz et de vapeurs“. Opis patentowy francuski Nr 1.021.679, gr. 15, kl. 4, 3.12.52; D, A 4, 1,5 str., 7 rys.

Opisany wentylator jest tak skonstruowany, że przy przetłaczaniu oddziela drobne cząsteczki pyłu zawieszone w gazie lub powietrzu.

245* 621—784.412.1:691.2:614.8—086.3 (088.8)

Ateliers de Construct. Arthur Grimonprez Fils, Belgique.: **Urządzenie do chwytania pyłów i narzędzie zaopatrzone w to urządzenie.** „Dispositif de captation de poussières et outillage muni de ce dispositif“. Opis patentowy francuski Nr 1.021.416, gr. 19, kl. 4, 3.12.52; D, A 4, 4,5 str., 11 rys.—

Opisane urządzenie odpylające stosuje się przy obróbce kamienia w zakładach kamieniarskich. Pochłaniacz pyłu wmontowany bezpośrednio przy narzędziu obrabiającym nie zastania płaszczyzny obrabianej i może być łatwo dostosowany do każdego narzędzia. Pył dostaje się do zbiornika, w którym się osadza. Urządzenie niewątpliwie przyczyni się do zmniejszenia niebezpieczeństwa pylicy przy robotach kamieniarskich.

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

246* 613.633:614.8—086.3/4:661.642/643

Bransburg F. S., Macak W. G.: **Polepszenie warunków pracy przy wyrobie soli arseniku.** „Ozdorowlenije uslowij truda pri proizvodstwie solej myszjaka“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 27; B 5, 0,5 str.—

Na podstawie badania wielu wytwórni soli arsenikowych, autorowie stwierdzają, że produkcja arseninu i arsenianu, pomimo dobrej organizacji procesu technologicznego, zawiera szereg czynności, które mogą zanieczyszczać powietrze miejsc roboczych pyłem, zawierającym arsenik. Aby temu zapobiec, należy dążyć do mechanizacji niektórych czynności, hermetyzacji wytwórczości, odpowiedniej racjonalnej wentylacji. Ważne jest również zaopatrzenie pracowników w odzież roboczą i ochronną oraz należyte jej oczyszczanie ze związków arsenowych. Autorzy podkreślają konieczność przestrzegania przepisów higieny osobistej oraz pouczeń o zatruciach.

247* 614.8—086.4:66.062:667.66

Malcew W. W.: **Zagadnienie ochrony pracy przy pracach z rozpuszczalnikami organicznymi.** „K woprosu ob ochranie truda pri rabotach s organiczeskimi rastworitelami“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 27; B 5, 0,5 str.—

Autor proponuje zastąpienie acetonu przy robotach malarskich przez związek mniej trujący, solvent — naftę. Związek ten po oczyszczeniu jest 2,5 razy lżejszy od acetonu, nie jest produktem deficytowym, paruje zwolna i daje dobre zabarwienie. Rozpuszcza on smoły, kauczuk, oleje i tłuszcze, wobec czego może zastąpić różne rozpuszczalniki trujące. Każdorazowo jednak należy przeprowadzić badania co do możliwości zastosowania solvent-nafty. Wadę tej substancji

stanowi jej łatwopalność, jednakże jest to cecha wspólna większości rozpuszczalników organicznych.

248* 613.632.4:669.14:669.74:669.162.4:04

Finkelsztajn D. N., Jeleniewicz A. P., Dymczenko W. N.: **Skład chemiczny oraz stan rozproszenia dymu, wytwarzanego przy wytopianiu stali manganowych.** „Chimiczeskij sostaw dispersnoj fazy dyma, obrazujuszczegosia pri plawkie margancewych stalej“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 25; B 5, 0,5 str.—

Przy topieniu stali i stopów manganowych w piecach elektrycznych mogą powstać trujące dymy i pary zawierające tlenki manganu i żelaza. Autorzy zbadali naturę tworzących się tlenków przy pomocy sposobów chemiczno-analitycznych. Zawartość tych tlenków nie jest stała, lecz zależna od prężności par manganu, żelaza i tlenu nad powierzchnią stopu.

249* 546.16:551.497:612.017.4:615.9

Gabowicz R. D.: **Badania doświadczalne toksyczności słabych koncentracji fluoru.** „Eksperymentalnoje issledowanie toksicznosti małych koncentracij fłora“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 9; B 5, 7 str., 3 fot., 3 rys., 1 tabl.—

W związku z wykryciem śladów fluoru w źródłach wody Republiki Ukrainiejskiej zostały przeprowadzone badania doświadczalne na białych szczurach. Obserwowano zmiany zachodzące w organizmie przy różnych koncentracjach fluoru. Przy koncentracji od 50 do 150 mg/l występowały zmiany chorobowe w organach wewnętrznych i kościach, pogorszenie stanu ogólnego, wzmożona śmiertelność. Koncentracja 500 mg/l wywołała objawy ostrego zatrucia z wynikiem śmiertelnym w ciągu kilku dni.

250* 613.632:66.062.272:616—099:614.895.5

Lachowieckij I. G.: **Zagadnienie profilaktyki w zatruciach benzynami etylizowanymi.** (Streszczenie). „K woprosu profilaktiki intoksikacij etilirowannymi bienzinami „Kratkoje sowierzanje“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 24; B5, 0,5 str.—

Zbadano 43 pracowników zatrudnionych w składach oraz przy zbiornikach benzyny, stykających się w pracy z benzyną etylizowaną. Stwierdzono że w przypadkach niezachowania warunków higieny pracy i nieodpowiedniej odzieży ochronnej zachodzą pewne zmiany w organizmie. Wczesnym objawem zatrucia jest obecność ołowiu w moczu. Zaleca się najmniej 2 razy w roku badanie lekarskie oraz odpowiednią odzież ochronną.

251* 66.062.412.22—13:615.9:616—099:614.8—086.4:614.835.3

Privitzer I.: **Dwuchloroetan.** „Dichlorethan“, Bezpecn. Hyg. Prace, Praha, mies., R, Nr 2, luty 53, s. 44; A5, 2,5 str.—

Autor podaje własności fizyczne i chemiczne dwuchloroetanu, jego toksyczność, dopuszczalne stężenie w powietrzu, objawy zatrucia i sposoby ochrony człowieka przed jego działaniem. Omawia zagadnienie bezpieczeństwa pracy ze względu na łatwość powstawania pożaru oraz wskazówki dotyczące transportu i przechowania.

252* 661.938:613.632.4:614.8—086.4:66—041(088.8)

Ciba (S-té Anonyme): **Sposób unieszkodliwienia tlenków azotu.** „Procédé pour rendre inoffensives les vapeurs nitreuses“. Opis patentowy francuski Nr 1.020.190, gr. 19, kl. 4, 12.11.42; D A4, 1,5 str.—

Stosowane dotychczas metody absorpcyjne usuwania tlenków azotu były bardzo kosztowne i niepraktyczne. Nowa metoda unieszkodliwienia tych gazów polega na wprowadzeniu ich do redukującej części płomienia powstałego ze spalania gazu świetlnego, metanu itp. czy też ropy lub węgla. Reakcja powinna przebiegać w piecu poziomym lub pionowym i całkowicie unieszkodliwiać tlenki azotu.

OCHRONY OSOBISTE

253* 620.16:533.15.011:677.064:687.157

Iwri D. D.: **Przenikanie powietrza przez tkaniny używane na odzież roboczą.** „Wozduchopronicajemost tkaniej, primieniajemych dla spieciodioždy“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 26; B 5, 0,5 str.—

Autor zbadł 39 gatunków tkanin, używanych na odzież roboczą; przepuszczalność (w cm³ na 1 cm² powierzchni i sekundę) obliczano przy ciśnieniu 5 mm słupa wody. Dokonywano pomiarów przed praniem, po pierwszym, drugim, trzecim i czwartym praniu. W czasie prania tkanin bawełnianych zachodził ich skurcz, zmiana porowatości i innych cech. W miarę liczby prań przepuszczalność tkanin bawełnianych wzrasta, innych tkanin spada. Największe zmiany zachodzą po pierwszym praniu, po drugim są one już mniejsze, po trzecim zaś i czwartym zmian prawie nie ma.

254* 614.893.8—086.2:666.181:539.537

Szafranowa A. S., Rajewa M. S.: **Rodzaj szkła, stosowanego w produkcji okularów ochronnych i korygujących.** „Kacze-stwo szkła, primieniejemowo dla zaszczitnych i korririru-juszczich oczkow na proizwodstwach“. Gijigena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 24; B5, 0,5 str.—

Do produkcji okularów ochronnych używa się szkła płaskich lub korygujących; jest to szkło optyczne, dające wysoką przezroczystość i dużą trwałość. Badano szkło czeskie i szybowe, które ostatnio stosuje się do okularów ochronnych zamiast szkła optycznego. Autorki stwierdzają że zarówno szkło szybowe jak i czeskie, poczynając od grubości 2 — 2,5 mm, daje potrzebne minimum wytrzymałości przy umiarkowanej sile uderzenia odprysków.

Miedzy grubością szkła a ich wytrzymałością nie ma zależności bezpośredniej, a więc okulary o grubości szkła 3,5 — 4 mm należy zaopatrzyć w szkła bezodpryskowe.

255* 614.895.5:614.898.6(088.8)

Limm F.: **Ochrona przed gorącem.** „Hitzeschutz“. Opis patentowy austriacki Nr 173.963, kl. 61a, 3, 15.7.52; D, A4, 1 str.—

Dotychczas stosowane folie metalowe do ubrań ochronnych przed promieniowaniem cieplnym okazały się niepraktyczne. W patencie opisano nowy materiał ochronny z cienkiej blachy 0,1—0,06 grub. na podbiciu tkaninowym lub z siatki drucianej. Odnacza się on tym, że jest elastyczny. Złącza są ruchome i nie przeszkadzają w pracy i ruchu. Zastosowanie blachy jako zabezpieczenia przed promieniowaniem wydaje się bardziej praktyczne od dotychczas stosowanych folii i nadaje się również do ekranów ochronnych.

256* 628.517.2:614.892

Mancioli G.: **O nowym sposobie profilaktyki osobistej przeciw głuchości wywołanej hałasem.** „Su un nuovo mezzo di profilassi individuale contro la sordita da rumori“. R. a. s. Med. industr. Roma, dwumies., R, 21, Nr 1, stycz.-luty 52, s. 11; B5, 21 str., 2 fot., 25 wykr., 83 poz. bibl.—

Autor opisuje nowy przyrząd chroniący przed nadmiernym hałasem. Jest to rodzaj filtru, który wkłada się do ucha. Podano cały szereg badań audiometrycznych tego aparatu. Zdaniem autora przyrząd spełnia swoje zadanie ochraniając narząd słuchu.

257* 614.893.6/7(088.8)

Anglo-Iranian Oil C.: **Osłona zabezpieczająca oczy.** „Ecran protecteur pour les yeux“. Opis patentowy francuski Nr 1019806, kl. 4, gr 19: 5.11.52; D, A4, 1,5 str., 5 rys.—

Osłona zaprojektowana w formie okularów z gumy lub masy plastycznej, z odpowiednio umocowaną szybką, która zapewnia dobrą wentylację przestrzeni podokularowej. Obrzeża osłony są tak uformowane, że zapewniają dokładne przyleganie do twarzy. W oprawce są zamocowane dwa nałożniki, służące do oparcia okularów na nosie. Z opisu sprzętu należy wnioskować że stanowi on wygodną w użyciu i skuteczną ochronę oczu.

258* 314.893.6:614.894.73 — 086.3/5:628.512:621.791.7

Ador R.: **Nowoczesne sposoby zabezpieczenia spawaczy (lukiem elektrycznym) i robotników pracujących w atmosferze zanieczyszczonej lub zapyłonej.** Ekrany 1) typu „BI“ 2) zasłona powietrzna. „Nouveaux moyens de protection du personnel effectuant des travaux de soudure a l'arc ou travaillant dans une atmosphere polluée ou poussiéreuse“. „Biecran et air-écran“. P. act, Bruxelles dwumies., Nr 4, lip.-sierp. 52, s. 307, A4, 1 str., 2 rys.—

W celu ochrony dróg oddechowych i narządu wzroku spawacza autor zaleca 2 typy ekranów: ekran „BI“ — stanowiący ulepszony typ tarczy ochronnej i ekran „powietrzny“ — chroniący strefę oddychania spawacza, dzięki układowi rur, tworzących rodzaj lekkiego hełmu, do którego doprowadza się czyste powietrze z zewnątrz. Ekran powietrzny, zdaniem autora, chroni skutecznie głowę przed promieniowaniem cieplnym.

259* 614.894.73(088.8)

La Spirotechnique. **Udoskonalenie aparatów oddechowych do nurkowania.** „Perfectionnements aux appareils respiratoires pour plongées“. Opis patentowy francuski Nr 1.020.422, gr. 19, kl. 4, 19.11.52; D, A4, 2 str., 3 rys.—

Udoskonalenie zapobiega wydostawaniu się doprowadzonego do nurka powietrza przez otwór wydechowy. W tym celu ciśnienie, wywierane na przepustnicę przy otworze wydechowym i membranę przy otworze oddechowym, powinno być jednakowe. Otwieranie przepustnicy jest regulowane sprężyną tak, że różnica ciśnień, jaka występuje wskutek pewnego oddalenia pomiędzy membraną tłumika dostarcza-

jącego świeże powietrze, a otworem wydechowym wpływa na wyrównanie omawianych ciśnień.

MEDYCYNĄ PRACY

260* 621.327.31:628.5:725.519.4

Tkacz W. K., Sidorienko W. S.: **Rozmieszczenie strumienia świetlnego promieni nadfioletowych w fotarium.** „Raspriedielenie swietowowo potoka ultrafioletowych luczej w fotarii“. Gijigena i Sanit.

Naświetlarnia kopalni im. Iljicza w zagłębiu donieckim stanowi pomieszczenie długości 40 m, wzdłuż którego rozstawiono 30 par lamp rtęciowo-kwarcowych oraz 8 par lamp typu Sollux. Wzdłuż naświetlarni przesuwają się ekskalator, zapewniający dokładnie określony czas pobytu naświetlanego w polu świetlnym. Dla otrzymania możliwie jednostajnego pola świetlnego najlepsza jest szerokość naświetlarni 170 — 175 cm oraz odległość między źródłami światła 100 cm. Przesuwanie powierzchni naświetlanej wzdłuż naświetlarni na odległości poniżej 70 cm powoduje naświetlanie tzw. „pulsującym“ strumieniem świetlnym.

261* 613.6:616.5—022

Fajnsztajn S. S.: **Ropne schorzenia skóry.** „Gnojniczkowyje zabolewanja kozi“. Gijigena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 26; B 5, 0,5 str.—

Autor przeanalizował typy schorzeń ropnych i określił znaczenie każdego z nich. Najczęściej spotykany typ — to czyraki, najrządziej — flegmony. Najwięcej schorzeń przypada na dłoń i przedramię (39,2%), następnie zaś na odsłonięte części twarzy, tułów i nogi. Autor uważa, że schorzenia dłoni, przedramienia i przedniej części tułowia (wrzody i czyraki) zależne są od warunków pracy pozostałe zaś od warunków bytowych.

262* 535.241.14:535.511:612.84:628.9:614.8

Riccardini R.: **Stosowanie światła spolaryzowanego w akcji zapobiegania wypadkom.** „L'emploi de la lumière polarisée dans la prévention des accidents“. P. act, Bruxelles, dwumies., Nr 4, 1952, s. 255; A 4, 6 str., 5 rys., 4 wykr.—

Zjawiska ośnienia można uniknąć przy zastosowaniu światła spolaryzowanego. Artykuł podaje historię badań nad polaryzacją światła oraz szczegółową analizę zjawiska ośnienia występującego: a) u kierowców mijających się samochodów po zmierzchu, b) u robotników zatrudnionych przy obróbce metali — zwłaszcza jeśli obrabiany przedmiot wiruje. Opisano typy urządzeń polaryzujących (ekrany — „polaroidy“) oraz podkreślono konieczność regulowania natężenia światła w zależności od rodzaju wykonywanej pracy i potrzeb robotnika.

263* 628.511.1:545.75

Dautrebande L., Moussebois H.: **Rozważanie nad techniką badań pyłów powietrznych.** „Considérations sur les techniques d'étude des poussières aériennes“. P. act, Bruxelles, dwumies., Nr 6, 52, s. 426; A 4, 4,5 str., 1 rys., 1 wykr., 4 tabl., 12 poz. bibl.—

W artykule zwrócono uwagę na konieczność przeprowadzenia dokładnej analizy granulometrycznej i ilościowej pyłów znajdujących się w powietrzu. Autorzy kładą szczególny nacisk na podawanie ilości cząstek poniżej 3 μ, podkreślając, że dane te są bardziej cenne dla lekarzy higienistów niż dane o ogólnym ciężarze cząstek pyłu zawartego w powietrzu. Przykłady audiogramometryczne doskonale obrazują jak nieuchwytna i nie dająca rzeczywistego obrazu zapylenia powietrza jest analiza wagowa badanego pyłu.

264* 331.826:159.98

Palma L.: **Nowe wytyczne psychotechniki przemysłowej i pierwsze wyniki działalności ośrodka psychologii E.N.P.I.** „Nuovi orientamenti della psicotecnica industriale e primi risultati dell'attività dei centri di psicologia dell'E.N.P.I.“. „Med. Lavoro“, mies., t. 43, Nr 10, paźdz. 52, s. 370; B5, 2,5 str.—

Autor referuje dotychczasowe wyniki działalności ośrodka i daje nowe wytyczne do badań psychotechnicznych w zastosowaniu do przemysłu.

265* 616.5—057

Klauder J. V.: **Psychopochodne choroby skórne przemysłowe. Dyskusja nad czerwonością rąk pochodzenia zawodowego.** „Psychogenic aspects of diseases of the skin of industrial workers, with discussion of „red hande of occupational origin“. Industr. Med. a. Surg. Chicago, mies., t. 21, Nr 9, wrzes. 52, s. 413; A 4, 6,5 str., 3 rys., 11 poz. bibl.—

Autor opisuje szereg przyczyn powodujących czerwoność rąk wywołanych zarówno czynnikami zawodowymi, jak i psychogennymi lub dziedzicznymi.

266* 616.155.194.85—073

Mongelli Sciannameo N.: **Obserwacje rentgenologiczne na układzie kostnym u młodocianych z przewlekłą ołowicą.** „Osservazioni radiologiche sull'apparato scheletrico di giovani saturnini cronici.“ Ras. Med. industr., dwumies., t. 21, Nr 4, lip.-sierp. 52, s. 281; B 5, 29 str., 140 poz. bibl.—

W kościach młodocianych chorych na przewlekłą ołowicę stwierdza się osteoporozę rozsianą, zmiany w kręgosłupie i zmiany w nasadach kości. W Polsce problem ten nie istnieje ze względu na zakaz pracy młodocianych przy ołowiu.

267* 628.511.1:576.8:616.9:613.63

Cutsem E., Bredo E.: **Zanieczyszczenie powietrza przez pyły i pecherzyki pary wodnej zawierającej zarodki patogeniczne.** „Pollution de l'air par poussières et vésicules de germes pathogènes.“ Pact, Bruxelles, dwumies., Nr 6, 52, s. 435; A 4, 3 str.—

Autorzy omawiają systematykę pyłów oraz drobnoustrojów o charakterze roślinnym (mycetów). Podkreślono małe rozmiary mycetów i łatwość ich przenoszenia się wskutek przyczepności do pyłów i kropelek mgły. Omówiono niektóre choroby wywołane przez te drobnoustroje oraz wyliczono zawody, w których pracownicy są narażeni na ich działanie.

268* 616.155.194.85:545.7:546.815:613.632

Kopczyk H.: **Niektóre zagadnienia związane z ołowicą w przemyśle.** Poznań, 1951, Poznańskie T-wo Przyj. Nauk. D, B 5, 36 str., 1 rys., 2 wykr., 6 tabl., 8 poz. bibl.—

Autor omawia ołowicę jako najczęstszą z chorób zawodowych oraz opisuje badania zanieczyszczeń ołowiem i szkodliwych różnych stężeń ołowiu dla organizmu ludzkiego. Miejscem badań była fabryka akumulatorów. Zaletą broszury jest podanie metodyki i aparatów używanych do tych badań.

OGÓLNE

269* 331.82:331.876:330.14:335 (43—11)

Ochrona pracy zasadą w socjalistycznej gospodarce. Ochrona práce jako pracovní princip v socialistickém hospodárství.“ Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 9; A 5, 3 str.—

Autor rozpatruje zagadnienia rozbudowy przemysłu NRD, rozwoju ruchu racjonalizatorskiego, uświadomienia robotników o znaczeniu op. konieczności uwzględnienia w planach budowy nowych fabryk wymagań bezpieczeństwa pracy, znaczenie oraz działanie organów ochrony pracy. Porównanie bhp w ustroju kapitalistycznym i socjalistycznym ciekawie ilustruje temat.

270* 66.013:614.8—057:331.82

Vyskoc L.: **O zmniejszeniu wypadków przy pracy w przemyśle chemicznym.** „Za snížením úrazovosti na pracoviskách v chemických заводach.“ Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 21; A 5, 1 str.—

Autor omawia główne przyczyny wypadków, ich skutki dla robotnika i fabryki. Podsuwa sposoby zmniejszenia wypadków, oraz informuje o ciekawej akcji jednej z fabryk C.S.R. pod hasłem: „Październik nadchodzący miesiąc czystości, porządku i bezpieczeństwa pracy“.

271* 631.372:629.114.2:331.82:331.876.1:614.8—057

Niederle O.: **Nowe zadania bezpieczeństwa pracy w rolnictwie.** „Nové úkoly bezpečnosti práce v zemědělství.“ Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 2, luty 53, s. 57; A 5, 1,5 str.—

Autor opisuje urazowość u traktorzystów i omawia przyczyny wypadków. Podkreśla brak kwalifikacji ludzi w tym zawodzie i potrzebę przeszkolenia nowo przyjętych traktorzystów. Sugeruje wyzyskanie współzawodnictwa do podniesienia warunków bezpieczeństwa pracy.

272* 331.4:331.82:331.87:614.8—057

Baladkova H.: **Technika bezpieczeństwa a kobiety w produkcji.** „Bezpečnostní technika o ženách ve výrobě.“ Bezpečn. Hyg. Práce, mies., Nr 1, stycz. 53, s. 22; A 5, 2 str.—

Omówiono przydatność kobiet do pracy w różnych zawodach, podkreślono specyficzną organizację pracy, konieczność szkolenia zawodowego i politycznego młodych dziewcząt. Omówiono zagadnienie bezpieczeństwa pracy oraz wysunięto sugestie, dotyczące zaradzenia wypadkom przy pracy.

273* 674.053:621.934:614.8—057

Pitter J.: **Polepszajmy bezpieczeństwo pracy w tartakach.** „Zlepšujme bezpečnost práce v pilárských závodech.“ Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 2, luty 53, s. 61; A 4, 2,5 str.—

Na konkretnych przykładach omówiono wypadki przy pracy na pilach tarczowych zwracając uwagę na główne źródła wypadków, tj. niewłaściwe metody pracy i niedostatecznie zabezpieczone maszyny. Autor podkreśla znaczenie, jakie ma praca techników bezpieczeństwa w zakładach tego typu.

274* 666.1:7:613.62:614.8—057:614.895.5

Skopek L.: **Zapobieganie wypadkom i chorobom zawodowym w przemyśle szklarskim i porcelany galanterijnej.** „Zábrana úrazu a nemoci z povolání v průmyslu skla a jemné keramiky.“ Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 2, luty 53, s. 47; A 5, 5 fot.—

Omówiono czynności robotników hut szkła i sposoby uniknięcia urazów przez zastosowanie odpowiednich ubrań roboczych i ochron. Podano wskazówki op. dla przemysłu ceramicznego i szklarskiego oraz wzmiankę o chorobach zawodowych występujących na tle pracy w tych przemysłach.

275* 331.823:331.054.5:658.581

Rehrl K.: **Szkolenie robotników i konserwacja maszyn zapobiegają wypadkom.** „Schulung und Maschinenpflege helfen Unfälle verhüten.“ S i c h e r e A r b e i t, Wien, R 5, Nr 4, 1952, s. 5; A 4, 2 str.—

Autor opierając się na statystyce, stwierdza, że 43% wypadków wywołują pracownicy zatrudnieni mniej niż 3 miesiące na danym stanowisku roboczym. Nie wystarcza znajomość obsługi maszyn i umiejętności posługiwania się narzędziami ale potrzebna jest jeszcze wprawa i gruntowne wykształcenie. Ze statystyki wynika również, że przyczyną wielu wypadków przy obsłudze maszyn jest nieporządek, zły stan narzędzi, sprzętu i budynków. Niezbędne jest również szkolenie we właściwej obsłudze i konserwacji maszyn.

276* 547.214:615.77:614.48(088.8)

Weiler P.: **Substancja stosowana do dezynfekcji powietrza.** „Produit de désinfection en particulier pour l'air.“ Opis patentowy francuski Nr 1, 020.826, gr. 19, kl. 4, 26.11.52; D, A 4, 1 str.—

Nowa substancja, dezynfekująca powietrze, w składzie 1,3 butan diol, zmieszanego z wodą lub alkoholem okazała się bardzo praktyczna w użyciu. Zupełnie nieszkodliwa dla zdrowia, posiada własności bakteriobójcze nawet przy bardzo niskich stężeniach. Działa szybko i może być rozpylana lub zmieszana z inną substancją i umieszczona w urządzeniu, przez które przepuszcza się dezynfekowane powietrze.

277* 632.943(088.8)

Wilde P. Ret (Société) Suisse des Explosifs. **Urządzenie do rozpylania substancji sproszkowanych lub ciekłych.** „Dispositif pour la projection de matières pulvérentes ou liquides.“ Opis patentowy francuski Nr 1.020 131, gr. 5, kl. 5, 12, 11, 52; D, A 4, 2,5 str., 2 rys.—

*Opisane urządzenie rozpyla proszek lub ciecz owadobójczą przy minimalnym nakładzie kosztów. Zbiorniczek z lekkiego materiału napełnia się substancją owadobójczą i zawieszają w drzewie. Wybuch wywołany przez zapalnik znajdujący się w zbiorniczku powoduje równomierne rozpylanie substancji. Brak jakichkolwiek części metalowych lub z innego ciężkiego materiału zapewnia całkowite bezpieczeństwo otoczenia w czasie wybuchu.

278* 621.63:541.18:615.7

Gauchard F.: **Generator aerosoli zastosowany do preparatów leczniczych.** „Appareil générateur d'aérosols pour applications de produits thérapeutiques.“ Opis patentowy szwajcarski Nr 284945, kl. 116, k. 152. 8.52; D, A 4, 2,5 str., 3 rys.—

Opisany aparat służy do silnego rozpraszania substancji rozpylanej w powietrzu. Rozpylanie zachodzi w zamkniętym klozdu, do którego jest doprowadzone powietrze przez wentylator. Cechę charakterystyczną opatentowanego aparatu stanowi łatwość regulacji stopnia rozpylenia. Omawiany aparat stosowany jest w lecznictwie, a z pewną modyfikacją może być również zastosowany w technice wentylacyjnej.

Niniejszy Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych, wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 20 groszy.

CIDNT wykonuje za zwrotem kosztów fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.